

GLASILO KATOLIŠKE AKCIJE ZA KAMNIŠKO IN MORAVŠKO DEKANIJO

NAŠ LIST IZDAJA MISIJONIŠČE V GROBLJAH, P. DOMŽALE. — UREJUJE IN ZASTOPA IZDAJATELJA JOŽEF GODINA C. M., DOMŽALE-GROBLJE. — TISKA MISIJONSKA TISKARNA, DOMŽALE - GROBLJE. ZA TISKARNO JANKO STRNAD, DOMŽALE. — IZHAJA MESEČNO. POSAMEZNA ŠTEVILKA STANE 1 DIN, CELOLETNA NAROČNINA 12 DIN. INSERATI PO DOGOVORU. ROKOPISI SE REDNO NE VRAČAJO.

Katoliškim vernikom v Jugoslaviji!

V smislu sklepa katoliških škofov v Jugoslaviji vas najtopleje vabimo na

II. Euharistični kongres, ki se bo za vso kraljevino vršil v Ljubljani v dneh 28., 29. in 30. junija 1935.

Pridite, da skupno izpričamo svojo vero v Boga in Gosпода našega v presvetem Rešnjem Telesu!

Pa sedanjí čas, ko je na svetu tako malo miru, srčne zadovoljnosti in tihe sreče, a toliko negotovosti, temnih slutenj in mračnih skrbi, ali ni kaj malo pripraven za tako veliko zunanje slavlje? A vprav sredi težav in tegob teh težkih dni stoji naš Odrešenik Jezus Kristus kakor nekoč med trpečim ljudstvom ter nas vse, ki so nam oči kalne od skrbi in ušesa naglušna od tarnanja, ljubeznivo vabi: »Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom poživil« (Mt 11, 28).

Slušajmo ta sladki glas, ki nam obljublja olajšanje in moč, zberimo se kakor ovce okrog svojega Dobrega Pastirja in s sv. Petrom vdano recimo: »Gospod, h komu pojdemo? Besede večnega življenja imaš in mi verujemo in vemo, da si ti Kristus, Sin božji« (Jn 6, 68, 69). Slej ko prej je resnično, da je tudi v časnem oziru rešenje narodov le v Kristusu, Odrešeniku sveta. Zakaj »srečno ljudstvo, ki mu je njegov Bog Gospod« (Ps 32, 12).

To srečo iščemo sebi in svojemu narodu v krizi naših dni. Našli jo bomo le pri Kristusu. Kajti ni toliko krize kruha, saj ga je v obilju. Ni toliko krize dela, saj nas delo povsod kliče. Kriza duš je, zato nered in ob krivični obilici stradež milijonov. Kriza duš je, zato needinost, nemir in sovraštvo. Iz krize duš vodi le en izhod, Oni, ki je ob sebi dejal: »Jaz sem pot, resnica in življenje« (Jn 14, 6).

Kristus v presvetem Rešnjem Telesu je naše življenje. Iz njega zajemamo pogum v težavah, veselje v preskušnjah, upanje v brezupu, veliko vse premagujočo ljubezen do Boga in do bližnjega. Iz takšne ljubezni vzklije mir v narodu in med narodi. Iz takšne ljubezni se bo našla prava pomoč v tolikeri bedi in prava rešitev zamotanih vprašanj.

Moramo in hočemo pripomagati, vsak po svojih močeh, da se svetovna stiska olajša vsaj v našem narodu in to po Jezusu, našem edinem Rešitelju. Zato pridite vsi, ki verujete v Jezusa Kristusa, v presvetem Rešnjem Telesu med nami živečega. Vabimo vse stanovce, pred vsem vse delovne stanovce, ki jih je teža naših dni najbolj zadela, da v Jezusu najdejo pot iz stiske. Vabimo *katoliško inteligenco*, da v Jezusu najde resnico sredi sedanjih zmot. Vabimo zlasti *mladino*, da v Jezusu najde življenje, pravo, lepo in osrečujoče. Pridite, priredimo Jezusu, našemu Odrešeniku, zmagovito slavlje! Pridite, poklonimo se v molitvi in ljubezni našemu Bogu, ki ima svoje bivališče med nami!

Pridite, združimo se z Jezusom, ki je kruh življenja, zedinimo se po Njem v medsebojni ljubezni in v trajnem miru!

Že sedaj pa pripravljajmo svoja srca z molitvijo, sv. daritvijo in žrtvami na velike dni kongresa, da bodo res dnevi, ki po presv. Euharistiji odprejo našemu narodu vire nadnaravnega življenja v blagoslov naši domovini.

V Ljubljani, na praznik Kristusa Kralja 1934.

† **Dr. Gregorij Rožman,**
škof ljubljanski.

† **Josip dr. Srebrnič,**
škof krški,
predsed. stalnega odbora za euharist. kongrese.

OD HLEVCA DO KRIŽA...

— Poznaš šest resnic, kajne? Tam bereš, da se je Bog Sin učlovečil, da bi nas s svojo smrtjo na križu odrešil in večno zveličal. Še vedno jih je mnogo, ki mislijo, da je Kristus naš Gospod dovršil delo odrešenja v dobrih 24 urah; še toliko pravzaprav ne. Pomenljivo besedo beremo: Od hlevca do križa je šlo odrešenje. Koliko truda, koliko dela, koliko bridkosti in grenkosti! Kdo naj vse preudari, vse premisli, kdo naj pregleda vsaj glavne postaje gorja in trpljenja! Betlehem: rojstvo v tujini, v največji bedi in siromaštvu... Egipt: izgnanstvo, bivanje med samimi tujei, Sin božji, pa se mora skrivati... Vrnitev v Nazaret: dolgost potovanja, samotna pota, vrnitev v prazno, napol uničeno stanovanje... Bivanje v Nazaretu: delo in skrb, siromaštvo in beda so vsakdanji posti sv. Družine. In še in še. Vmes pa še poglavja, ki jih niti načeli nismo.

Delo odrešenja je bilo pač na križu dokončano, dovršeno, podpisano, začelo se pa ni z zadnjo večerjo, začetno delo sega nazaj v začetek Kristusovega učlovečenja.

Veliko je to delo, sladko za nas in prijetno, dobrodošlo vsemu človeštvu, a pota, po katerih je prihajalo, za Odrešenika niso bila sladka.

Mi živimo danes v časih strašnih zmot in zablod. Če hočemo učeno povedati, govorimo o krizi in o kritičnih časih. Vse na svetu je narobe. Delo nima nobene cene in veljave, resnico govoriti se pravi danes toliko kakor ljudi begati, poštenost je pokopana, javno zaščito uživa marsikateri slepar... no, tiho bodimo, vsega ne smemo povedati. Kdor zna molče govoriti, po domače povedano, misliti, ta bo že sam vedel in našel, kako je danes marsikaj narobe prav.

Nekaterikrat slišimo govoriti tudi dobre očete in matere: »Ne maramo, da bi naši otroci toliko trpeli, kolikor smo mi. Toliko jim bomo že zapustili, da bodo imeli lažje življenje.« Delo imenujejo trpljenje, lažje življenje jim je lenoba, ki naj bi jo podpiral še kapital, denar, ki so ga starši z največjo težavo spravili skupaj. Veste pa, kam drži pot iz takega lagodnega življenja? Prvi korak je v zapravljanje, potem pa... e, saj sami veste, kje se pot zapravljujev navadno konča.

Bolj pametno je ravnal tisti minister; ne vem, kje je že ministroval, — v Evropi skoro gotovo ne — ki je poslal svoji dve hčeri v gospodinjsko šolo in jima dobro povedal: »To bo vajina čast, kar si bosta pridobili znanja v gospodinjski šoli; ministrova hči biti, hm, to bi bila lahko še marsikatera druga.«

»Mamon nas tudi sedaj iz bede ne bo otel.« Veste, kaj je mamon? Denar, bogastvo, pa tudi pohlep po denarju, pohlep po bogastvu, in nazadnje vse, kar je z denarjem v zvezi, tudi skopost, razkošnost in zapravljivost. Svet vidi rešitev iz sedanjih zablod edino v denarju. »Denar naj se pravično razdeli!« To je krik milijonov. »Z denarjem sem!« Krik novih milijonov. To je krik, podoben tistemu iz rimskih časov: »Kruha in zabave!«

Možje, ki bolj bistro gledajo v svet, kličejo: »Dajte nam nov družabni red!« Življenje v človeški družbi je tako zamotano in zapleteno, da ne more več naprej. Vsak vidi le sebe in da bi sebe dvignil, mu je vseeno, če jih tudi sto pogazi in pomandra. Če je en delavec postavljen na cesto, se jih skuša 10, 20, 30 in še več preriniti na njegovo mesto. Pa kako! Tudi z najbolj umazanimi sredstvi. S podkupovanjem, s klečeplastvom, z izgubo svoje lastne časti, z obrekovanjem in in in... Mamon vas ne bo otel, mamon ne bo zatrl zmede in ne ublažil bede.

Torej nov družabni red! Sedanji sloni na poganstvu in poganstvo je že nekaterikrat pritiralo človeško družbo na rob propada. Vredna pa je človeška družba, da jo rešimo, da jo dvignemo, spodobi se, da človeški rod spet gleda lepše, boljše čase, kakor jih prerok Izaija s pesniškim zanosom opisuje: »Volk bo pri jagnjetu prebival in leopard pri kozliču ležal; tele in lev in ovca bodo skupaj hodili in majhen deček jih bo vodil.« Vsi vidimo, da danes tega ni. Ljudje so kakor zverine, eden zoper drugega. Sama zavist, sama škodoželjnost; vsak gleda, kako bi svojega bližnjega počrnil, pokopal, ugonobil. Da, da, dragi moji, je tako, lepo pa to ni.

Pravite torej: Nov družabni red! Recimo rajši: Vrnimo se k staremu, že dostikrat preskušnemu in vedno resničnemu in pravilnemu. Vrnimo se k resničnemu krščanstvu.

Krščanstvo uči, da je človek več kot žival, da sega življenje v večnost, da je Bog in posmrtnost, da je božja pravica, da so večne božje postave, ki se mora po njih ravnati poedinec in družba, če naj se zagotovi kolikor mogoče srečno življenje na zemlji in pravo življenje, ki je večno, v posmrtnosti.

Krščanstvu je torej človek oseba, ki ima pravice in dolžnosti, svoboščine a tudi večno odgovornost pred Bogom.

Krščanstvu je vsako izkoriščanje človeka krivica in greh.

Krščanstvu je človek središče vsega gospodarstva, vse gospodarske dobrine morajo služiti človeku in njegovim potrebam. (Ušeničnik, Socialno vprašanje, str. 94).

Ali čutite lepoto teh besedi, lepoto tega načrta? Da lep je, ker je Kristusov in za svet bi bilo najbolje, če se vpelje precej danes.

Gladko povedano, pa ne gladko izpeljano. Od hlevca do križa je šlo odrešenje... Ali naj čakamo, mirno gledamo, da bo krščanstvo prej ali slej svetu zavladalo. Ne čakamo, ne mirno gledamo, pač pa pomagamo. To je pot, ki bo vodila do končne zmage, do rešitve. Vsaka druga pot, pot nasilja, pot podkupovanja, je izgrešena. Mamon nas tudi zdaj iz bede ne bo otel...

Najprvo premisli, potem pa stori, je učil našo mladino Stritar. Premisli, kako bi dano delo izpeljal. Predstavi si njega prijetnost in težave. Ko si se pa odločil, potem pa izpelji. Nič zato, če si moraš radi tega odreči kako prijetnost, če naletiš sredi dela na težave, če ne izpelješ do časa, kakor si mislil, da bo šlo. Iti mora kljub vsem zaprekam. Tako govori, tako dela močna in krepka volja.

DOBRODELNOST V KAMNIKU NEKDAJ IN SEDAJ

Zmisel za dobrodelnost je stara in lepa poteza v značaju Kamničanov. Že v 13. stoletju je ustanovil oglejski patriarh Bertold s sodelovanjem brata Otona, mejnega istrskega grofa Henrika in kamniškega župnika Henrika špital ali bolje rečeno ubožnico. Imetje ubožnice je stalno naraščalo potom daril in nakupa hiš in posestev. Veliki dobrotniki ubožnice so bili lastniki kolovške graščine, zlasti Fride-rik Kolovski in njegova žena Katarina. Na čelu uprave ubožnice je bil ravnatelj, katerega je volil mestni svet vzajemno z župnikom. Ravnatelj ubožnice so bili ponovno duhovniki

— tako Alhard (l. 1291), Nikolaj (l. 1356), Jernej Posch (l. 1534), Simon Unger (l. 1589). Oskrbovala je ubožnica povprečno 15 siromakov, podpora pa je dobival tudi župni organist in nekatere učiteljice. L. 1804. je ubožnica pogorela in je takrat niso zopet sezidali. Iz prodane nepremičnine je nastal zaklad, iz katerega so podpirali uboge, vdove in sirote kamniških meščanov. L. 1905. je znašal ta zaklad krog 80.000 K. — Sedanja ubožnica se je kupila l. 1843., ko je brez oporoke umrl kamniški dekan Janez Bedenčič in se je krog 1200 gl. iz njegove zapuščine porabilo za ubož-

nico. Iz vsega tega razvidimo, da je bila vsa dobrodelnost v Kamniku tesno zvezana z duhovniki in sad lepo razvitega verskega in cerkvenega življenja.

Sedaj je nastanjenih v ubožnici krog 30 siromakov, oskrba in vodstvo je v rokah usmiljenk na stroške občine. Ker je poleg onih siromakov, ki so v ubožnici, še mnogo podpore potrebnih, se je l. 1913. ustanovila po prizadevanju pokojnega kanonika g. Lavrenčiča Vincencijeva konferenca, ki še sedaj skrbi za dušno in telesno oskrbo revežev. Velike zasluge si je pridobil za konferenco umrli tukajšnji nadučitelj Jernej Cenčič, ki je predsedoval do svoje smrti l. 1921. Kot predsedniki so mu sledili gg.: Josip Cevc, Andrej Hvastja, Makso Žargi in dekan Matej Rihar. Tajništvo vrše po večini gg. patri frančiškani. Sej je bilo dosedaj nad 760, občnih zborov 10. Podpiralo se je povprečno 30—50 revežev in je izdala konferenca letno precej visoke zneske, največ l. 1925., namreč 6.103 Din. Sredstva je dobivala potom nabirk od meščanov in podjetij, precejšnje zneske je darovala v ta namen Hranilnica in posojilnica na šutni, stalni dohodek je tudi vsakoletno dvakratno cerkveno darovanje, na Veliko nedeljo in na Božični praznik in pa nabirke pri sejah. Letos smo poskusili tudi z nabirko v pušico na praznik Vseh svet-

nikov na pokopališču, kar mislimo storiti tudi v prihodnje.

Ko govorimo o delu Vincencijeve konference, bi bilo neodpušljivo, če ne bi omenili pridnega in požrtvovalnega ženskega odseka, katerega članice se neutrudno žrtvujejo pri nabiranju darov, pri sejah in obiskih revežev. Celo vrsto imen bi morali navesti od prve voditeljice g. Graškove do sedanje voditeljice gđc. M. Kratnerjeve, pa jim nočemo kratiti plačila pri Bogu, ki šteje njihove stopinje in prošnje. Le eno željo imamo, namreč, da bi se tudi naši možje in fantje, ne izvzemši razumništvo, v večjem številu udeleževali na polju plemenite krščanske karitas po zgledu ustanovitelja Vincencij. konference Friderika Ozanama, ki je kot akademik in pozneje kot profesor vse sile položil na altar krščanske ljubezni.

Pri zgodovini dobrodelnosti v Kamniku ne smemo prezreti dveh izven-cerkvenih organizacij, namreč »Kola jugoslovanskih sester«, ki si zna s požrtvovalnostjo pridobivati precejšnjih sredstev za revne in pa »Društva za otroško varstvo in mladinsko skrb«, ki se je začelo v novjšem času oživljati. Pojdimo vsi roko v roki na delo za tiste, o katerih govori Kristus: Kar ste storili kateremu izmed mojih najmanjših bratov, ste meni storili! (Mat 25, 40).

USPEHI KATOLISKE AKCIJE V BELGIJI

Za Belgijo, ki ima le 8 milijonov prebivalcev, je število 59.000 redovnikov izredno veliko. Nič manj kot 2303 njihovih domov je raztresenih po deželi. Pa je še narastlo v zadnjem desetletju število redovnikov za 18.500 in število domov za 540. Iz teh domov diha ogenj, ki privablja vedno nove sodelavce. Od 3. do 7. junija so se vršili povsod po deželi liturgični tedni, ki naj zberejo nove množice okrog Evharistije. Povprečno pride na 1000 prebivalcev v župniji dnevno danes 130 obhajil. V Bruselu so otvorili šolo za pomočnike Katoliške akcije v župniji. Tečaji so trajali po 5 tednov, pozneje se bodo razširili. Mladina je začela akcijo zoper nenravnost in vlada ji je že priznala, da je bilo dosedanje vladino delo brez pravega uspeha. Mladina zahteva prepoved umazanih knjig, predstav in filmov, zahtevajo posebno komisijo, ki naj pregleda vsako tiskovino, predno pride v javnost. Tudi med delavstvom se poznajo uspehi. Leta 1921. je bilo katoliško organiziranih delavcev 50.000, marksistično 600.000, danes je katoliško organiziranih 350.000, marksistično pa 500.000. Naš čas zahteva tam in pri nas apostolov.

Upamo, da se bo nova KA, ki se snuje, prinesla tudi v naše vrste prepotrebno versko razgibanost, ki bo brez dvoma imela enake uspehe kakor drugod. Zdi se, da so časi za KA kar najprimernejši!

Zaprte duhovne vaje v Lichtenthurnovem zavodu za dekleta bodo v dneh od 26. do 30. decembra t. l. Pričetek duhovnih vaj 26. decembra ob 6 zvečer. Vodili jih bodo preč. gg. misijonarji sv. Vincencija Pavelskega. Oskrbnina za vse dni Din 100.—. Priglasite se čimprej na: Predstojništvo Lichtenthurnovega zavoda v Ljubljani, Ambrožev trg št. 8.

Nabirke v dobrodelne namene ali za mašne stipendije. Zadnje čase se množe razni sumljivi nabiralci in nabiralke, ki hodijo od hiše do hiše in pobirajo za razne dobrodelne namene, nimajo pa pravilno opremljenih cerkvenih dovoljenj in ne nudijo jamstva, da gre nabrani denar res v dotični dobrodelni namen. Tudi domače osebe zbirajo mašne stipendije po raznih nizkih cenah brez cerkvenega dovoljenja. Zaradi tega opozarjamo gg. duhovnike in vernike na tozadevne cerkvene predpise: 1. Za vsako zbiranje v cerkvene dobrodelne namene morajo imeti redovne ali svetne-cerkvene osebe: a) pismeno dovoljenje škofijskega ordinarijata in b) potrdilo, da so se javile pri župniku kraja, kjer pobirajo. Osebe orientalskih (vzhodnih) cerkva morajo poleg tega imeti še posebno dovoljenje Svete stolice. 2. Da sme kdo pobirati za mašne, mora imeti pismeno dovoljenje škofijskega ordinarijata in domačega župnika.

KATOLIŠKA AKCIJA

Sestanek fantov KA
v Grobljah, dne 9. dec. 1934.

Prihodnji sestanek se vrši v nedeljo dne 9. decembra ob pol 10 dopoldne (po končani maši, ki se prične ob pol 9 zjutraj). Dostop, kakor vedno, samo s pravilno izpolnjenimi vstopnicami! Po pričetku sestanka se vrata zaklenejo, zato točnost!

Za setanek fantov KA iz kamn. dekanije 11. novemb. je vladalo posebno zanimanje. Udeležilo se ga je 75 fantov iz sledečih župnij: Stranje1, Kamnik 7, Vodice 9, Komenda 10, Mengeš 8 in 3, Domžale 11, Homec 7. Fantje so prišli znatno točneje nego k prejšnjemu sestanku.

Glavno predavanje je imel odvetnik g. dr. Žitko o evharistiji in dodatno o evharističnem kongresu v Ljubljani 1935. Evharistija mora postati v bodoče tudi pri katoliških Slovencih vir moči za zasebno in javno življenje. V tem oziru se mora udeleževanje naših katoliških organizacij preusmeriti. Priprava na evharistični kongres naj bo začetek te preusmeritve. Po kratkem razgovoru o evha-

rističnem kongresu se je pri slučajnostih sklenilo, da bodo bodoči sestanki ob pol 10. V zimskem času je ta ura prikladnejša. Nato so fantje krepko zapeli himno »Povsod Boga« ter se razšli.

Pojasnila glede KA. Svočas se je na sestankih KA v Grobljah napovedoval poslovnik za KA in sicer za mesec oktober ali november. Razvoj v vodstvu KA je tak, da poslovnika to leto še ne dobimo. Informirani smo, da se pripravlja reorganizacija, ki bo prinesla v KA primeren in potreben razmah.

UREDNIŠTVO. Pričeli smo z objavo topisa »Svetoletno romanje.« Ob zaključku izrednega svetega leta je obujanje takih spominov primerno. Dob. Izostal je dopis o socialnem vprašanju. Najbrž moja krivda, ker nisem opozoril. Ostalo sem uredil po želji. Več osebno. Pozdrav! Dopisnikom: Včasih želijo gg. dopisniki, da bi objavili v listu sliko o kakšnem dogodku v njihovem kraju. Večkrat smo to že storili. Vedno nam pa to ni mogoče. Pride predrago. Prav radi bomo pa priobčili slike, ako bodo gg. dopisniki sami nosili stroške. Klise za srednje veliko sliko stane okoli 60 Din.

Z našega razgledišča

IHAN. Naši možje in fantje so imeli tri-dnevne duhovne vaje. Prvi govor je bil v nedeljo 18. novembra popoldne, končale so se v četrtek s slovesnim skupnim obhajilom. Vodil jih je misijonar g. Bele. Spovedovat sta prišla pomagat g. misijonarja iz Grobelj. Udeležba je bila nad vse pričakovane velika; prav malo jih je, ki niso prišli. Saj je pa tudi vse šlo na roko, še mesec jim je svetil zvečer in zjutraj. Pri pobožnosti je lepo prepeval moški zbor, ki se je posebej zato zbral. Pravijo, da bodo znanprej peli na vsako moško nedeljo. Prav tako! Naj tudi to budi spomin na lepe dni.

KAMNIK. V glasilu Katoliške akcije za kamniški okraj se moramo tudi spomniti na pokojno Metko Vidičevo, ki je bila že pri prvem ustanovnem občnem zboru izvoljena za tajnico ženskega odseka KA. Pokojnica, zasebna uradnica pri dr. Zvoklju v Kamniku, je bila lep zgled marljivosti in vneme za dobro stvar. Delovala je vneto in požrtvovalno pri prosvetnih prireditvah, zlasti tudi pri raznih mladinskih proslavah. Znana je njena vnema pri pogostitvah prvoobhajank. Njene roke so bile prav posebno marljive pri izdelavi raznih lepih ženskih ročnih delih za okras oltarja. Bila je 4 leta prednica tukajšnje Marijine družbe za dekleta, cerkvena pevka in odbor-

nica Vincencijeve konference. Upajmo, da ji je Bog, plačnik vsega dobrega, obilno poplačal, kar je storila za dobro stvar.

† Metka Vidičeva.

DUPLICA - HOMEČ. Skupina delavcev JSZ na Duplici priredi v nedeljo 9. dec. 1934 ob pol 4 popoldne v dvorani na Homcu Miklavževo prireditev. Na sporedu so deklamacije, burka »Bucek v strahu« in nastop Miklavža. Vstopnine ni, pač pa se bodo hvaležno sprejemali prostovoljni prispevki. Darila se sprejemajo tudi na dan prireditve od 12. ure dalje v dvorani po 1 Din od kom. Krščanski delavci so tudi pripravili obdavanje najbednejših delavskih otrok. — Ker je prireditev namenjena v prvi vrsti revnim delavskim otrokom, zato vse delavce in prijatelje otrok vljudno vabi Odbor skupine JSZ na Duplici.

BLAGOVICA. (Odlomki iz farne zgodovine.) Od leta 1363. spada Blagovica v Krašnjo. Da so bili že pred ustanovitvijo fare v Blagovici nameščeni duhovniki, ki so opravljali službo božjo, seveda odvisni od krašnjaške, priča stara knjiga, last farne cerkve, iz leta 1736. Ta knjiga je služila že pred letom 1687. dušnim pastirjem v Blagovici in sicer za cerkvene govore ob shodih in v čast svetemu Janezu Nepomuku. V blagovski cerkvi je bila namreč od davnih časov kapela svetega Janeza Nepomuka, katero so po starem izročilu postavili Blagovčani vsled obljube, ker sta potoka Radomlja, zlasti pa Slatenščica ob hudih urah mnogokrat preplavila ves v nižavi ležeči svet in napravila mnogo škode. Zato je ljudstvo že od davnih časov častilo sv. Janeza Nepomuka kot pomočnika ob povodnji. (To se je ohranilo še do da-

Noni in Mani

Islandska dečka. Povest. — Konec.

»Pa pridem jaz k tebi,« odvrnem jaz.

Hotel sem že vstati, pa francoski deček me zadrži.

»Non! Non! (t. j.: Ne! ne!) je klical in me silil, naj ležim.

Nič ni pomagalo, da sem se upiral.

»Non! Non!« je veñomer ponavljal.

»Mani, ne pusti me k tebi in vedno pravi, non, non. Kako čudno izgovarja moje ime.«

»Poleg tega pa,« pravi Mani, »izgovarja tako nekam skozi nos.«

Poskušal sem malemu Francozu dopovedati, da mi je ime Noni, ne pa Non. Pa se mu ni hotelo posvetiti.

Žalost se mu je brala z obraza. Gotovo mu je bil zdravnik naročil, naj skrbi, da ostaneva v postelji, in ni pričakoval, da bova tako neugnana. Kmalu sva ga pomirila, ko sva ostala lepo mirno vsak na svojem prostoru.

Čez dalje časa začne Mani:

»Ko bi nama dali kaj jesti!«

»Povej francoskemu dečku,« odvrnem jaz.

»Saj nič ne pomaga, ker me ne razume.«

»Bom pa pokazal z znamenji, česa želim.«

Namignem dečku in mu skušam z znamenjem dopovedati, da sva lačna.

V veliko veselje opazim, da me je razumel. Prijazno odkima in odhiti.

Kmalu nato se vrne z zdravnikom. Midva pozdraviva zdravnika, mu da va roko in mu skušava dopovedati, da sva zdrava. — Zdaj sva smela vstati.

Ko sva hotela oddati izposojeno perilo, nama da zdravnik z znamenjem razumeti, naj ga le obdrživa.

Komaj se umijeva in napraviva, že vstopi ladijski slaščičar s kosilom. Oba mala Francoza, najin bolniški strežaj namreč in oni drugi, ki nama je v začetku postregel, sta smela z nama obedovati.

Pređen sedeta za mizo, se pokrižata in stoje pomolita. Maniju in meni je bilo to zelo v spodbudo in posnemala sva ju, kakor sva znala.

Na koncu sta zopet molila.

Mani se ni mogel zdržati, da bi mi ne rekel:

»Kako pobožni so katoličani!«

In jaz sem dodal:

»Zdi se mi, da še bolj ko mi.«

8. Zopet doma.

Ne daleč odtod je bila danska ladja »Fylla«, ki je bila namenjena v najin

domač kraj. Srčno sva se zahvalila za vse, kar so nama na ladji dobrega storili, in sva se odpeljala z zdravnikom, obema dečkoma in nekaj mornarji v mali ladji proti danski ladji, da naju spravi zopet domov. Megla se je med tem čisto razpršila in večerno sonce je stalo v čudovitem sijaju nad obzorjem; saj v teh krajih poleti vso noč ne zaide.

Na »Fylli« ista prijaznost, ista ljubeznivost, ista postrežljivost kakor na francoski ladji. Zdravnik je povedal kapitanu vso najino čudno zgodovino.

»Preklicana reč, da nič ne razumeva!« mi zašepne Mani. »Zdi se mi, da govore ves čas o naju.«

»Gotovo«, odvrnem jaz, »pa bodi le miren, gotovo ne govore nič slabega.«

Na ladji so bili trije danski dečki. Razume se, da smo postali na mah prijatelji. Bili smo tudi pri večerji skupaj. Med večerjo vpraša Mani, kako so naredili, da sta se obe ladji na morju ustavili; saj se nista mogli, je rekel, pogovarjati tako na daleč.

Dečki so odgovorili, da imajo mornarji določena znamenja, da se z njimi pogovore; to da se imenuje signaliziranje. — Francoska ladja da je na ta način naznanila danski: »Na krovu imamo dva mlada Islandca doma iz Akureyrija. Ali bi ju vzeli s seboj in ju pripeljali domov?«

nes in zato se ta praznik še vedno slovesno obhaja eno nedeljo v mesecu maju. Važna je na listini iz leta 1787. izjava Jožeta Suše, da pomni že tretjo tu pozidano cerkev svetega Petra in da je stranski temeljni zid sedanje cerkve od prejšnjega gradu, v katerem je bila kapela. Farani so zidali sedanjo novo cerkev gotovo s tem namenom, da bi postala Blagovica samostojna župnija, da bi namreč lahko domači duhovnik krščeval, poročal, pokopaval in samostojno vodil pisarno. V ta namen so tudi ustanovili mnogo mašnih ustanov s skupno glavnico 4.000 goldinarjev, da bi dobili samostojnega duhovnika, ter so se zavezali, da bodo vedno sami brez pomoči patronstva skrbeli za vzdrževanje farne cerkve in duhovnikov. (Ves denar za ustanovne maše je šel v vojno posojilo.) Sedanja župna cerkev je bila zidana od leta 1750—1755. O tem sicer ni pravih listin, vendar se sme sklepati iz nekaterih okoliščin. Ko so leta 1869. napravili nova velika vrata s kamenitimi podboji, so podrla stari portal, na katerem je bilo brati letnico 1755. Ker je bila tudi farna cerkev na Češnjicah posvečena leta 1755., smemo trditi, da je bila obenem posvečena tudi cerkev v Blagovici, s čemer se ujema tudi ustno izročilo. (Se nadaljuje.)

VODICE (župnijska cerkev). Dne 11. oktobra na novi praznik Marijinega Materinstva je po novi uredbi celodnevno češčenje. Red molitve je sledeč: Ob 6 se izpostavi Najsvetejše, nakar je govor, lita-

nije presv. Srca in sv. maša. Ob ½8 je šolska sv. maša za dečke s skupnim sv. obhajilom dečkov. Ob ½9 je sv. maša s skupnim šolskim sv. obhajilom za vse deklice. Ob 10 je slovesna sv. maša z govorom. — Uro molitve imajo: Ob 10 dekleta iz skaručenske in podturnske soseske, ob 11 dekleta iz repenjske in sv. Štefana soseske, ob 12 vodiška dekleta, ob 1 vsi šolski dečki, ob 2 vse šolske deklice, ob 3 žene iz repenjske, skaručenske, podturnske in soseske sv. Štefana, ob 4 vodiške žene, ob 5 možje in fantje iz vse fare. Ob ½6 slovesne pete litanije z zahvalno pesmijo. Odpustek 15 let se zadobi, kolikorkrat se tedaj obiše Najsvetejše in se moli po 5 očenášev in zdravamarj. Popoln odpustek pa dobi, kdor prejme sv. zakramente in moli v papežev namen. Pridite, molimo!

VODICE. Na praznik Brezmadežne bomo imeli v župnijski cerkvi lepo slovesnost. Popoldne ob 2. bo blagoslovljena nova Lurška kapelica. Takoj ob vходу v cerkev še pod zvonikom je bil nek prostor, zakrit z vrati, sicer pa prazen. V ta prostor je narejena Lurška kapelica na svojski način. Kip Brezmadežne stoji v skalnati votlini, Bernardka pa kleči z molekom v roki pred votlino, kjer tudi teče čudežni studenček. Ob stenah je naslikana pokrajina z reko Gavom. Kako veličastna, hkrati pa tako ljubezniva je Brezmadežna. Ko jo pa obsije žarna svetloba skritega žaromet, postane nebeska prikazen skrivnostno lepa. In Bernardka? Človek se ne more dovolj nagle-

dati ljubeznivega 14 letnega dekletca. Vse delo je prava umetnina. Vse delo je izvršil vodiški rojak g. Stanko Kocelj. Vidi se, iz kake šole je izšel, ko je imel za svoje učitelje med drugimi tudi mojstra Plečnika in umetnika Kralja. Po pobožnosti v cerkvi bo v Katoliškem domu prazniku primerna cerkvena prireditev: Petje, deklamacije, prizor »Otroci Marijinega vrta«, končno pa skioptične slike iz Lurda in njega okolice, katere bo pojasnjeval gospod, ki je sam imel srečo, nekaj dni bivati na čudodelnem kraju. Vsi častilci Brezmadežne dobrodošli.

SKARUČNA. V četrtek 13. decembra obhajamo v romarski cerkvi na Skaručni praznik sv. Lucije, zavetnice te cerkve. Prva služba božja bo ob 7, druga ob 10 z govorom. Vse dopoldne pa bo poskrbljeno, da morejo romarji in domačini opraviti sv. spoved in prejeti sv. obhajilo. Vnanja slovesnost pa je prenesena na prihodnjo nedeljo 16. decembra. Prva služba božja je ob pol 7, druga ob 10 s pridigo in blagoslovom. Vse dopoldne se bo spovedovalo. Iskreno vabljeni častilci velike priprošnjice sv. Lucije.

SENKOV TURN. Prvikrat se bo vršilo v tej cerkvi celodnevno češčenje sv. Rešnjega Telesa v nedeljo 30. decembra. — Spored je sledeč: Že v soboto popoldne in v noč, dokler bo potrebno, se bo spovedovalo, v nedeljo pa od ranega jutra do poldneva. Prva sv. maša z govorom bo ob 6, druga

»Fylla« je odgovorila takoj »Da!« in ladji sta se ustavili.

Midva sva jim nato pravila, kako sva lovila ribe, v megli, v morskem toku, o kitih in o strašni noči, o zaobljubi in o čudoviti reštvu.

Ko sva omenila kite, so rekli, da so tudi oni srečali isto jutro množico kitov, ki so brizgali vodo v zrak in se premetavali. Dva da sta še nekaj časa plavala ob ladji.

»To so bili gotovo tisti, ki so naju tako zmočili,« pripomni Mani.

Ko sva se drugo jutro zbudila, je bila »Fylla« že v Akureyriju.

Že prej je prišel od brega čolnič poizvedovat, ali vedo kaj o naju. Kapitan je mogel odgovoriti, da sva na ladji živa in zdrava in je tako pomiril najine starše, ki so razposlali že več čolnov na vse strani, da bi naju iskali.

Kakor v malih mestih sploh, se je tudi v Akureyriju brž raznesla novica, da sva izginila. Ko sva se torej zdaj z danskimi dečki in nekaj mornarji odpeljala od »Fylle« v mali ladjici, katero je prav ponosno krmil Mani in vozil nalašč mimo velikih ladij proti bregu, so naju od vseh ladij dol mornarji spraševali vse vprek in nama nagajivo namigavali, kaj naju čaka doma. Vendar so nama starši na priprošnjo mornarjev, ki so šli z nama na dom, vse blagohotno odpustili. Saj sva bila »izgubljena sinova«, ki

so naju imeli za mrtva, ki sta se pa vrnila zdrava.

Še tisti popoldan sem začul nemir radi najine zaobljube v oni noči na morju. Kako naj izpolniva, kar sva obljubila? Sklenil sem govoriti z Manijem. Šla sva na grič blizu mesteca, sedla na kamen in nekaj časa tiho gledala dol na pristanišče, kjer je bila zdaj Fylla največja izmed vseh ladij.

»Kaj misliš Mani«, povzamem končno besedo, »kaj bo z najino zaobljubo? To je resna stvar; če Bogu kaj zaobljubimo, je treba tudi izpolniti.«

»Gotovo morava«, odvrne Mani, »saj nama je Bog čudovito pomagal.«

»Toda zaobljubila sva, da bova posnemala Franciška Ksaverija in kakor on pridobivala duše Bogu. — Kako naj to storiva? Kajti on je bil katoličan in še jezuit. Midva pa ne moreva postati katoličana in še manj jezuita.«

Mani me pogleda z jasnimi, nedolžnimi očmi in reče: »Jaz tudi ne vem, kako se bo to zgodilo. Pa upam, da nama bo Zveličar pomagal. On zmore vse, njemu prepustiva vse.«

Tako je odgovoril Mani vselej, kadar si ni znal pomagati. Bil je bogoljubna duša in je izročal Zveličarju vse težave.

Jaz mu odvrnem:

»Že prav, kar praviš, pa prositi morava večkrat Boga pomoči in nikdar

ne smeva pozabiti, kaj sva Bogu obljubila.

Malčku je bilo to prav in zadovoljna sva se vrnila domov.

Po naključju, ali bolje rečeno, po božji naredbi se je zgodilo leto pozneje, da sem dobil s Francoskega povabilo, naj pridem, da dokončam v nekem jezuitskem zavodu svoje šolanje. Po treh letih je prišel za menoj moj brat. Bila sva protestanta, kakor vsi naši rojaki, in sva imela proti katoliški cerkvi, zlasti pa proti jezuitom razne pomisleke, kakor jih imajo sploh protestantje.

Pa brž ko sva spoznala, da je katoliška cerkev prava, naju je njena resnica prepričala in postala sva nje člana.

Kar se tiče jezuitov, so se nama kmalu tako priljubili, da sva oba, ko sva končala gimnazijo, vstopila v njihov red.

Teh dveh korakov nisva nikdar obžalovala.

Mani, ki je ostal vedno isti dobri, pobožni otrok, je umrl v jezuitskem zavodu v Lovanju par let po vstopu v družbo Jezusovo.

Moje upanje in moja tolažba pri tej izgubi je, da ga je Jezus, ko je bila končana njegova zemeljska pot, sprejel v svoje naročje, kakor je videl v sanjah tisto noč na morju.

(Konec.)

ob 10 z govorom. Mogoče bo vmes tudi še kaka maša. Red molitve bo sledeč: Ob 8 molijo žene iz Kosez in Kota; ob 9 dekleta iz Vesce, Sela in Golega; ob 11 vsi fantje; ob 12 dekleta iz Potoka in Šenkovega turna; ob 1 iz Kosez in Kota ob 2 vsi šolski otroci; ob 3 žene iz Potoka in Šenkovega turna; ob 4 žene iz Vesce, Golega in Sela; ob 5 možje iz vse soseske. Ob ½ 6 pete litanije, zahvalna pesem in končni zakramentalni blagoslov.

ŠMARNNA GORA. Na rožnensko nedeljo, ki je letos ravno na praznik rožnenske Matere Božje, je v tem letu zadnji slovesni romarski shod. Prvo duhovno opravilo je ob 7, drugo ob 10, vselej pred Najsvetejšim in z govorom. Vmes so pa še druge tihe sv. maše.

Celo dopoldne in popoldne imajo romarji priložnost opraviti sv. spoved. Popoldne so ob 4 pete litanije z ljudskim petjem.

V ponedeljek nato pa je ob 8 slovesen Requiem, sv. maša za pokojne romarje z obrednimi molitvami in procesijo na pokopališče. Ker je bilo nekdanj na Šmarni gori pokopanih veliko odličnih šmarnogorskih

romarjev, so prihajali sosesčanje iz okolice v obilnem številu s svojimi duhovniki vred.

S tem shodom se za letos zaključijo redni romarski shodi, pač pa bo v ugodnem vremenu še nadalje ob 10 sv. maša s pridigo kakor do sedaj, dokler ne bo v naših časopisih sporočen red za službo božjo v zimskem času.

Šmarnogorska Mati Božja je imela letos izredno veliko častilcev. Okrog 50 župnij in vasti je prišlo s svojimi duhovniki v procesiji oziroma skupno, da s tem izpolnijo svoje zaobljube, ki so jih njihovi predniki naredili pred več stoletji. Bližnji okoličani posamezno dan za dnevno obiskujejo Šmarno goro. Nekateri in to med njimi zelo odlični Ljubljancje jo obiskujejo vsak teden; med njimi jih je več, da so v teku leta bili 30 ali celo 40krat na Gori. Šmarna gora je pač najstarejša Marijina božja pot na Slovenskem, katere začetek je v davnini, toda za osem stoletij se more zgodovinsko dokazati. Napis na Marijinem zvonu prav pravi: K Mariji kličem srca — oznanjam svetu vest: — da Materi Mariji — Slovec sin je zvest.

Zimnice, peresnice (federmodroce) posteljne mreže, kakor tudi otomane, zofe, damske torbice, nahrbtnike, konjske in vozne plahte, konjsko opremo, vse to dobite najceneje pri

MARTIN MALI

Domžale

Istotam se sprejemajo vsa v to stroko spadajoča popravila. Ličanje koles (biciklov) potom pršenja s poljubnimi »Duco« barvami.

Obrtniški teden od 1.—8. decembra. Med tem časom globoko znižane cene, kar velja tudi za poznejše dobave.

Po angleških šolah bere mladina nešteto pregovorov, ki naj bi jo dvigali na potih skozi življenje. Naštejmo nekatere: »Kjer milijoni odpovedo, tam začni ti s svojim delom.« »Najboljše službe na svetu niso odane.« »Povpraševanje po razumu in značajnosti je še vedno veliko, na borzi življenja jima cena vedno raste.« Fantje! Le naprej, le kvišku po poti za visokimi vzori!

Nič se ne bojmo, češ mladina bo po tem potu postala domišljava in ošabna. S preziranjem bo gledala na nas, vsakdanje zemljane. Nasprotno, — tako trdim jaz — tisti, ki hrepene po visokih vzorih, bodo uspešneje zadržali vse čutne skušnjave kakor pa tisti, ki brez vsakih vzorov plavajo po lužah in močvarah in po blatu življenja, dokler žalostno ne potonejo. Kdor z mečem dela, bo z mečem končan in kogar veseli nož, bo v nožu našel svoj konec.

Vzorov se ne bojmo.

Kot sončni žarki so vzori,
ki grejejo nam mrzli svet,
bude, rode pri cvetu cvet.

Prav imaš, pesnik naš od zelene Soče, prav imaš! »Moje mesto je med prvimi«, je imel navado reči Carnegie, eden najbogatejših pa tudi najbolj delavnih mož cele Amerike. Fant! Naj bo ta beseda tudi tvoje vodilo! Prvi za delo, prvi za molitev, prvi za vse, kar je dobrega, lepega, čistega, svetega!

Vemo, da se dobe tudi taki, ki jim ni mar stremeti kvišku, za vzori, češ da »niso častihlepni, da so z malim zadovoljni, da so skromni.« Toda, fantek, pomisli: Bojazljivost ni krepost in lenoba ni skromnost. Prava ponižnost govori bolj takole: »Nič si cer nisem in nič ne pomenim, z božjo pomočjo pa vendar vse premorem.« Ali ni podobno govoril tudi sv. Pavel?

Opozarjam te na čudovito lepo besedo nekega svetnika: »Moj Bog! Nič nisem, pa vendar sem ves tvoj!« Ponašljaj večkrat z vso ponižnostjo in

VZGAJAJ SE SAM...

Naprej za vzorom!

Morebiti si kdaj slišal praviti tisto o rimskem vojskovedju Cezarju. Stal je pred podobo Aleksandra Velikega, nekdanjega macedonskega kralja in s solzami v očeh je govoril: »Ti si v mojih letih že skoro ves svet osvojil, jaz pa doslej nisem še ničesar storil.«

Iz povedanega vidimo in spoznamo, da je mladi Cezar imel pred seboj velike namene, — zgodovina nam pove, da jih je tudi izvršil.

Vsak fant mora imeti pred seboj cilj, katerega hoče v svojem življenju doseči. In to mora biti nekaj velikega in ne biti, s svetopisemskim farizejem povedano, tak kakor drugi ljudje, vsakdanjega kova. Vsak, pravim, naj skuša doseči nekaj velikega. Ne pravim nekaj izrednega, ampak nekaj velikega. Temu cilju, temu vzoru, kakršnega si si že zamislil, moraš posvetiti vse svoje zmožnosti in moči, če ga hočeš doseči. Nikakor ti nečem prerokovati, da boš ta cilj dosegel že v nekaterih mesecih. Tudi ne v nekaj letih. Nič za to! Le volje bomo močne in krepke. Nič odnehati, nič omahovati, pa bomo dan za dnevom bliže svojim vzorom.

Videli bomo in spoznali bomo, da najde vztrajnost moči, o katerih danes še sanjamo ne.

Svetovna vojska je dokazala, koliko težav lahko prenese človeško telo. Prav tako boš lahko spoznal, da tudi naš duh prenese nekatere napore, če se hoče z vsemi močmi zavzeti za cilj, katerega si je sklenil doseči.

Tvoj cilj bo morebiti: »Z vsemi silami se hočem bojevati zoper svojo največjo napako.« Ali: »Ustreči ho-

čem svojemu gospodarju, svojemu mojstru, če je še tako strog in natančen.« »Čisto hočem živeti.«

Naj vas pri tej priliki opozorim na Finžgarjev življenjepis slovitega našega rojaka, prirodoslovca dr. Janeza Regena. Šel je študirat na Dunaj. S kakšnimi težavami se je mož boril. Prebival je v mračni sobi na dvorišču. Borna petrolejka mu je gorela skoro ves dan. Bila mu je sonce, luč in pečica. Ob cilindru svetilke si je segreval otrple prste in roke, da je mogel delati izpiske iz učnih knjig. Glavna hrana so mu bile stare žemlje. Tako se je prestradal skozi pet mesecev in delal in delal z železno voljo. In po petih mesecih? Priglasil se je za izpit in ga sijajno prestal. Profesor se je čudil njegovi vztrajnosti, ko je zvedel, kako fant borno živi in mu slovesno obljubil: »Jaz hočem poskrbeti, da bo tako življenje nehalo.« Ta izpit je bil pa šele prvi korak, katerega je storil mladi Regen na tisti poti, ki mu je pozneje donesla sloves in ime svetovno znanega učenjaka. Svetovni učenjak tisto uro še ni bil pečen.

Ni moj namen, da bi hotel iz vsakega kmetskega fanta narediti po vsem svetu znanega učenjaka, dvignil bi pa rad vsakega k zavesti: »Za nekaj višjega sem rojen.« Mladega Poljaka Stanislava je ta njegov »ad maiora natus sum« dvignil do svetniške časti in slave. Naj bi nas dvignil vsaj toliko, da ne bi tavalj po naši okrogli zemlji kakor smrtne sence, kakor številne izgubljene duše na cesti življenja, ampak kakor ljudje, ki hočejo na vsak način kdaj veljati za može, za plemenite, za luč sveta.

z vso resnobo to besedo. Boš videl, kakšno moč ti bo dala!

»A volje bodimo močne in krepke.«

Nobena stvar mladini bolj ne ugaja, ko močna, krepka volja. In po pravici. Saj je to ena najlepših moških lastnosti. Kako pa pridemo do take volje.

Prav gotovo ne skozi sanjarije. Nekateri fant izpelje največja junaška dela — pa le v svojih mislih. Skoro čudeže bi delal, če bi bil on — župan — no, recimo pravilno: predsednik občine. A to še ni močna volja. Veliko več moči in odločnosti pokaže fant, ki se loti poštenega dela, recimo popravlja za dom potrebno orodje, se loti sadjereje, kakor če sanjari o

delih, ki jih nikdar ne more izvršiti.

Prav tako je daleč od močne in krepke volje vsaka prenačljivenost, nepremišljenost, zaletelost. Podati se brez premisleka v nevarnost — bo že Bog pomagal, si mislijo nekateri ali kakor znajo nekateri presojsati in reševati, s svojo zgovorno besedo najtežja vprašanja; drugi, namenoma bi rekel, iščejo grešne prilike po knjigah in po družbah, češ da bodo pokazali, kaj so in kaj znajo. Močna volja to ni. Ali pa: vsake stvari se lotiti, v par urah, v par dnevih ali tudi v par tednih pa vse skupaj v miru pustiti, ker ne gre tako, kakor smo si sami predstavljali — ne, ne, močne volje tu ne boš našel.

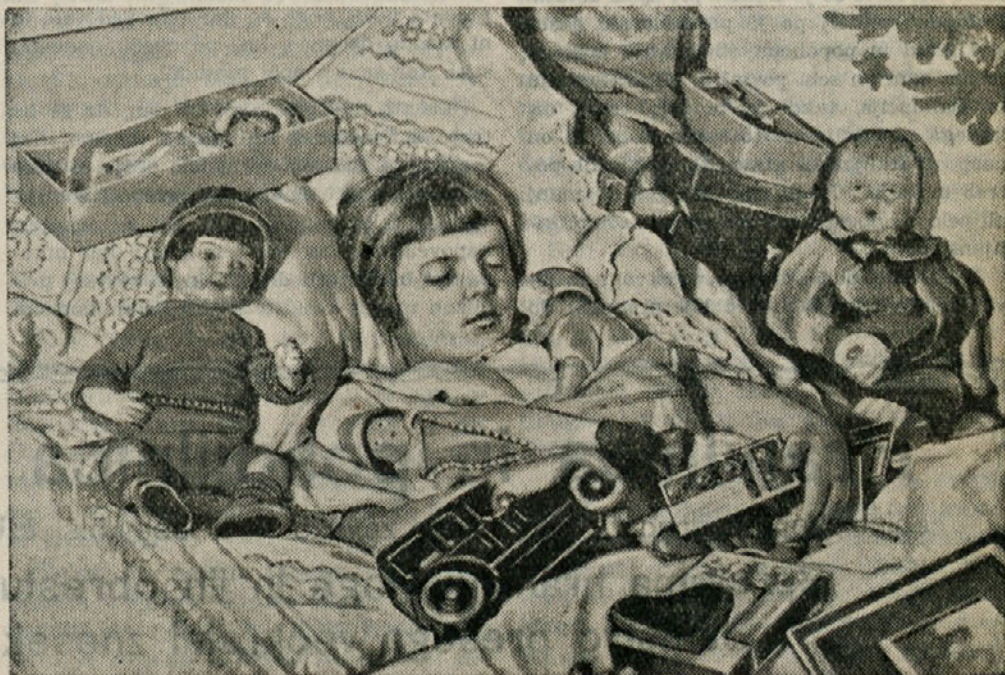
RAZNOTEROSTI

Lurd je zopet videl v pretečenem poletju svojevrstne romarje. Čez 60.000 bojnikov raznih držav se je zbralo pred lurško votlino, da pomolijo za mir svojih tovarišev na bojnih poljanah. 16 narodov je organiziralo to romanje. Pri žalni službi božji, katero je opravil lurški škof Gerlier, je bil postavljen sredi cerkve velik mrtvaški oder, pregrnjen s črnino. To pregrinjalo so držali zastopniki vseh 16 držav, ki so se tega romanja udeležile. Govoril jim je kardinal Lienart o prošnjah sv. očeta za mir med narodi, za katerega so tudi sami prišli prositi Kraljico miru, o daritvah, katerih so se udeležili na bojnih poljanah in med rjojenjem granat klicali mir. Zaključil je svoje besede s cerkveno molitvijo: ugasne naj v nas prepira ogenj, podaljša naj nam Večni življenja čas in z mirom prosimo, potrdi naj brate nas.

Narodi, o katerih so nas učili v šoli, da so nekulturni, se vzbujajo k zavednosti. Pomislimo na Indijo in njene voditelja Mahatma Gandija. Iz stare plemenitaške rodbine je, dovršil je evropske šole in mi se čudimo, kako je mogoče, da so vlade, kot je Angleška, dopustile tako ravnanje z domačini, kot se je njemu godilo. V Južni Afriki med sinovi svobode, med Buri, so ga vrgli iz vlaka in ga spodili na tovorni voz samo zato, ker je bil Indijec. Podobno se godi neevropejcem v Ameriki. Države tega barbar-skega početja ne vidijo in jih tudi ne zanima. Katoliška cerkev je zopet tista, ki jih mora braniti. Letošnje leto je imelo 25 ameriških škofov in nadškofov v St. Louis-u zborovanje, na katerem so se zavzeli zoper linčanje, katero je še dandanes v Ameriki v navadi in ga svetna oblast ne kaznuje. Vsako leto je še danes do 50 takih slučajev. Škofje v svoji spomenici sprašujejo, čemu je sploh oblast, če noče preiskovati krivde ali nekriv-

de. Če je linčanje dovoljeno, to se pravi človeka pobiti brez sodne preiskave in obsodbe, je to znamenje, da civilizacije ni več in da smo zopet barbari.

Ameriške oblasti iščejo krivca požara na ameriškem parniku *Morro Castle*. V preiskavi so potniki pripovedovali o junaškem katoliškem duhovniku iz New Yorka Rajmondu Egan. Imenovani živi še danes v bolnici, kjer si bo počasi opomogel od zastrupljenja in ožganih ran. Vztrajal je do zadnjega, da je delil katoličanom versko tolažbo. Neko, skoro čudežno rešeno dekle, je pripovedovalo, kako je množico, ki je v smrtnem strahu divjala in se skušala rešiti, s svojim nastopom polagoma pomiril, pričel, ko mu je že gorela sukinja, z njimi moliti, obudil z njimi kesanje ter jim nato podelil spovedno odvezo. Po odvezi je množica pomirjena ostala okrog njega.

Zelimo, da bi toliko darov prinesla sv. Miklavž in Božiček našim malčkom.

Dobro, ceneno in lepo

boste oblečeni, ako kupite blago za Vašo novo obleko ali plašč v trgovini

Jos. Senica, Domžale

Podružnici: Moste pri Komendi
Stranje

Pletenine

vseh vrst po znatno
znižanih cenah nudi

CILKA ZAJC

v Grobljah (Društveni dom)
p. Domžale.

Ako potrebujete

dobre peči,

oglasite se

pri **Franc Kosmaču**
v **Velikem Mengšu**

(cesta na Moste)

kjer boste dobili najboljše in najcenejše PEČI, izdelane od domačih družinsk. članov-strokovnjakov, zato brez konkurence v delu kakor tudi v ceni. Proti jamstvu tudi na odplačila.

V. Čadež:

Svetoletno romanje

Dijaška zveza v Ljubljani je hotela dijakom nuditi priliko, da v svetem letu 1925 skupno poromajo v večno mesto. Tako je prišlo do romanja, ki se je vršilo v drugi polovici avgusta l. 1925.

Na poziv dijaške zveze k romanju se nas je poleg poklicanih srednješolcev in akademikov priglasilo tudi par, ki smo že pred lepim številom let odložili dijaško suknjo. Tako je zašel v veselo dijaško družbo tudi pisec teh vrstic. »Da sem se tudi jaz v njih trop vrniti želel, se mi ne čudi«, bi dejal s Prešernom: prijetna družba in najugodnejši čas v celem letu sta bila dva odločilna momenta. Tako je poslednjič nastala družbica 17tih, ki se je v Rimu še pomnožila za dve oziroma štiri glave, družbica iz raznih stanov in od vseh vetrov — tudi dva Prekmurca sta bila z nami, celo Slovenci iz Amerike so imeli enega zastopnika, — tako, da nobena pikapolonica ni tako pisana kot je bila naša družba. Da je bila pisanost tem večja, je bil zastopan tudi nežni spol, kar se pravzaprav samo ob sebi razume in sicer je bil zastopan v tolikem številu, da mu je malo manjkalo do večine. Enaki smo si bili pa v tem, da ni bilo med nami niti enega kadilca, pač pa en abstinent, ki je srečno izpeljal abstinenco na vsej poti.

Predstavim naj še našo družbo po dveh glavnih osebnostih. Vodstvo romanja je bilo poverjeno g. Ivanu Tomšiču, na katerega ramah je slonelo zlasti finančno vodstvo romanja. Ko mi je povedal, da je jurist, sem se domislil besed, katere je Martin Luther dokaj robato zabrusil v obraz vsem juristom: »Der Teufel soll euch holen! Omnis jurista est aut nequista aut igno-rista« (Vrag naj vas vzame! Vsak jurist je ali ničvrednež ali nevednež). Čim bolj sem pa študiral značaj našega »finančnega ravnatelja«, tem bolj mi je postajalo očito, kako korenito se je Luther pri njem zmotil. Duhovni voditelj pa je po duhovski časti, sivi glavi in popolnem obvladanju laškega jezika sam po sebi postal g. Niko Gamulin iz Dalmacije, tako da ni bilo treba nikakega plebiscita za to šaržo in je bil on nasproti Italijanom glavni tolmač naših potreb in želja. Ostali smo bili več ali manj ali celo v nobenem sorodstvu z blaženo italijansčino.

Tako smo pod skrbnim vodstvom; z živili založeni preje preveč kot premalo; do

vrha natrpani z vsemi mogočimi navodili in nasveti; oboroženi domala vsak s svojim Baedekerjem: ob šestih zjutraj, dne 19. avgusta ob krasnem vremenu (kako čudo v l. 1925!) zapustili ljubljanski kolodvor in jo zavili proti deželi oranž in citron, potem ko smo se izročili božjemu varstvu z znamenjem sv. križa, kakor tudi vzniki pristnega kranjskega kova naredi z bičem križ v tla, predno požene.

Na vlaku smo se hitro seznanili; eno je bilo takoj jasno: družba bo prijetna in zabavna. Z neko bojznijo — moram priznati — sem ugledal v vrsti romarjev Amerikanca, kakor smo ga splošno nazivali. K tej bojznji mi je dala povod mnogokratna skušnja, kako Amerika premnogo naših ljudi pokvari. A hvala Bogu! kmalu se je izkazalo, da je bil vsak strah nepotreben: naš Amerikanec je bil eden tistih, ki delajo čast domovini tudi v tujini: globoko veren in pošten, da je bilo občevanje z njim pravi užitek.

Trpkih občutkov, ki so nas obhajali ob prehodu čez mejo, ne bom opisoval. Prav zato tudi Trst za nas ni imel posebne privlačne sile. Vozili smo se točno po napravljenem načrtu, izvzemši na progji Bolonja-Florenca, kjer bi bili morali po načrtu rabiti II. razred, kar so pa nam naše finance odločno zabranjevale in smo prišli vsled tega v Florenco kake štiri ure kesneje, namreč v četrtek nekaj pred osmo zjutraj. Ta proga ni ravno dolga, a je speljana skozi 48 krajših in daljših predorov. Ker smo po večini bili radi vročine v odprtem vagonu, so imele saje kakor tudi dim prost dostop in tako smo dospevši v Florenco izgledali tako, da bi se nas kak dimnikar skoro ustrašil, ker bi lahko sumil v nas konkurente svojega obrta.

V florentinski stolnici, ki zlasti po zunanosti napravlja silno mogočen vtis, smo opravili svojo pobožnost. Ogledali smo si potem še galerijo Uffizi, ki je po bogastvu, množini umetnin in okusni razvrstitvi ena prvih na svetu. Pa čutile so se posledice prečute noči: noge so kar odpovedovale in ni kazalo drugače, kot po obedu nadomestiti, kar smo ponoči zamudili.

Skušati smo pa začeli ta dan, da se bo treba sprijazniti z italijansko vročino. Tri mesece na Laškem že ni bilo dežja in tako je moglo sonce nemoteno ogrevati zemljo. Vendar tako hudo ni bilo, kot so nekateri napovedovali; za nas tem manj, ker nikogar ni bilo v celi družbi, ki bi se vsaj približno mogel košatiti s postavnim imenom

Trebušnik. A prav za časa našega bivanja v Rimu je po tolikem odmoru eno noč deževalo, kar je ozračje vsaj nekoliko ohladilo. Ravno dan pred tem dežjem mi je vsako leto med Velikim in Malim Šmarnekdo v Rimu pripovedoval, da je tamkaj nom dež malone obligaten. Sicer smo pa imeli ves čas romanja dovolj prilike študirati, kako opravičeno je pisal Prešeren v spomin A. Smoletu: »Videl si jasno nebo italijansko«; in neštetokrat mi je prihajala v spomin Goethejeva beseda iz njegove Mignon, v kateri opisuje Italijo: »Ein sanfter Wind vom blauen Himmel weht.« Smo bili pač na jugu.

Malo čez polnoč smo imeli odriniti iz Florence. A ko je prišel naš vlak, smo videli, da bi v tretjem razredu še stali težko, kaj li sedeli; pa imeli smo pred seboj vožnjo, ki je imela trajati nad sedem ur in to večinoma ponoči. Naprosili smo nekoga železničarja in mu obljubili bakšiš, ako nam izposluje, da pripno še en voz. Ni bilo zastoj! Nekaj minut in pet lir (če me spomin ne vara) je bilo toliko močnih, da so k dolgemu vlaku pripeljali še en vagon in smo se mogli udobno vvesti in tako noč vsaj nekoliko posvetiti namenu, za katerega jo je Bog ustvaril.

925 železniških kilometrov smo imeli za seboj od Ljubljane, ko je vlak točno ob pol osmih v petek zjutraj pridrčal do cilja našega potovanja. Rim! Kolikokrat smo slišali tvoje ime; danes stojimo tu pred teboj! Mislim, da se nam je godilo vsem enako: veselejšje nam je zaplapolalo srce, ko smo prvokrat stopili pred večno mesto in neka nenavadna čustva so nas navdajala. Kako vznesešno daje izraza tem čustvom naš pesnik dr. M. Opeka, ko pošilja Rimu prvi pozdrav in pravi med drugim:

Mesto, ki tisoče src s hrepenenjem ljubečim navdajaš,
čigar ime kristjan slavno izreka s častjo,
vere najblažji prestol, povestnice svete središče,
stolica večna svetá — tukaj pred mano si Rim!
Večni krščanstva svetilnik, pozdravljeno,
Petrovo mesto,
v prsih mi polje srce, náte mi nem je pogled!
Meni je polno srce, hvaležen oziram se nate
eno krščanstvo samo, eden na svetu je Rim!

(Rimski verzi.)

(Se nadaljuje.)

Hranilnica in posojilnica v Kamniku

registrovana zadruga z neomejeno zavezo. — V lastni hiši ŠUTNA 22 (blizu postaje).

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najugodneje.

Jamstvo presega večkratni znesek vseh vlog.